

In de serie 'Over de schouder van' kijken we mee met mensen die dagelijks werkzaam zijn in de periferie van de akkerbouw. Deze keer: de keurmeester van veldspuiten.

Voelen, kijken en meten

De verplichte keuring van een veldspuit moet een veilige en effectieve werking garanderen. Martinus Elema weet er alles van. Jaarlijks keurt hij tientallen veldspuiten.

Door: Stefan Buning
Fotografie: Stefan Buning

„Ik moet er weer een beetje inkomen.” Martinus Elema verontschuldigt zich. Het is al weer een paar maand geleden dat de ervaren monteur de laatste veldspuit keurde. Hij bladert door de SKL-papieren om te kijken welk onderdeel aan de beurt is. De Stichting Kwaliteitseisen Landbouwtchniek (SKL) is verantwoordelijk voor het opstellen van de protocollen voor het keuren van landbouwmachines. Als gediplomeerd keurmeester moet Elema zich aan deze voorschriften houden.

Hij is een van de twee gediplomeerde keurmeesters bij het landbouwmecanisch bedrijf Gebr. Boersma in Zijldijk. Jaarlijks keuren ze ongeveer vijftig veldspuiten, maar omdat de SKL vorig jaar de regels versoepelde, verwacht hij dat ze dit jaar slechts dertig spuiten gaan keuren.

Vandaag staat de John Deere 624 spuit van akkerbouwer Goenze uit Uithuizermeeden gereed om gekeurd te worden. Het eerste wat Elema controleert, is de werking van de 27 meter lange spuitboom en 54 spuitdoppen. Alles is in orde. De spuit voldoet aan de eisen. Hij noteert zijn bevindingen in het keuringsrapport.

Hij klimt vervolgens op de tank. De vulzeef en het stalen rek voor het spoelen van zaken ontbreken. „Die heeft de akkerbouwer op zijn bedrijf achtergelaten”, weet de keurmeester. Niet compleet, vermeldt hij in het keuringsrapport.

Het volgende onderdeel dat een test ondergaat, is de manometer. Elema schroeft de drukmeter van de veldspuit en monteert deze op een testblok met daarop een tweede manometer. Hij brengt beide meters op druk. „De drukmeter heeft een afwijking van 0,1 bar. Dat is goed”, concludeert hij. „De manometer mag een afwijking vertonen van 0,4 bar in het spuitbereik.” Hij schroeft de meter weer op zijn plaats, klimt in de cabine, start de motor en zet de aftakas aan. Voorzichtig laat hij de spuit

op druk komen. „Ik controleer of de spuit bij een maximale werkdruk van tien bar lekken vertoont”, vertelt hij. De half met schoon water gevulde veldspuit lekt niet. Alle afdichtingen werken goed.

Hij rijdt de 2400 liter grote spuit op een verhoging en plaatst een grote bak met meetglazen onder de linkerkant van de spuitboom. Met dit eenvoudige systeem controleert hij het spuitbeeld. Bij een druk van vier bar, een gangbare werkdruk bij de gebruikte luchtinjectiespuitdop, laat hij de spuit even water sproeien. „Dat is niet best”, stelt hij vast als hij resultaat bekijkt. Het spuitbeeld is niet vlak. Op drie plekken komt duidelijk minder water. Elema draait een dop los om het probleem te verhelpen. Een restje spuitmiddel belemmert een goede doorstroming. Met een krachtige luchtstoot blaast hij door de dop. Het restje is niet meer te zien. Als hij alle drie doppen heeft gereinigd, test hij het spuitbeeld opnieuw. Dit maal is het goed.

De rechter spuitboom laat een beter beeld zien. Slechts twee doppen werken niet goed. „Kijk, de kantdop spuit niet goed”, merkt de keurmeester op. De kantdop is verkeerd om gemonteerd en spuit tegen de spuitboomophanging. Door de dop om te draaien, verhelpt hij het probleem.

Als laatste test hij de pompcapaciteit. 260 liter per minuut bij 540 toeren aftakas is het resultaat. „De norm is 280 liter per minuut. Dit is goed”, stelt hij tevreden vast. De spuit heeft 54 doppen met elk een capaciteit van 1,7 liter per minuut. De spuit heeft voldoende capaciteit voor de roering. De minimumeis is 60 liter per minuut. Ook voor dit onderdeel slaagt de John Deere spuit met verve.

Na anderhalf uur is de klus geklaard. De spuit is tip top in orde en voldoet aan alle SKL-eisen. Goedgekeurd, is het eindoordeel. Hij ontvet een plekje op de veldspuit en plakt de blauwe keuringssticker naast die van de twee vorige keuringen. De spuit kan er weer drie jaar tegen. „Voor een spuit uit 2000 zag deze er goed uit.”

SPUITKEURING IN ZES STAPPEN:

1. Martinus Elema vergelijkt de manometer van de veldspuit met een geijkte drukmeter.
2. De keurmeester test de werking van de spuitdoppen.
3. Het spuitbeeld is niet goed. In de voorste bekert zit te weinig water en de achterste lopen bijna over.
4. De kantdop zit verkeerd om en spuit tegen de spuitboom.
5. Elema leest vanaf de veldspuit de pompcapaciteit af.
6. De veldspuit is goedgekeurd. De blauwe SKL-sticker bevestigt dat.